

DR. CH. F. L. NORD IN HET GOUD

Op 31 maart a.s. zal het een halve eeuw geleden zijn dat coll. Dr. Ch. F. L. NORD in de toenmaals dunne gelederen der tandheelkunst zijn intrede deed.

Dat hij een rol zou gaan spelen in de organisatie van het beroep stond voor zijn tijdgenoten bij voorbaat vast; reeds in zijn studie jaren had hij zich doen kennen als een strijdlustige en strijdvaardige figuur, die niet wachtte tot hij uit zijn tent werd gelokt en weinig nodig had om over te gaan tot een geharnast dispuut of zelfs actie indien daartoe naar zijn mening reden was. Aan het een zowel als het ander ontbrak het in die dagen van de weinig volmaakte opleiding geenszins. En zo was er voor zijn niet zelden onstuimig initiatief aanleiding te over.

Wanneer onze jubilaris zich in de loop der jaren tot een der prominenten van eigen klasse heeft ontwikkeld, dan mag dit worden toegeschreven aan een complex van vermogens en eigenschappen van uiteenlopende aard waardoor hij de aandacht op zich vestigde, niet alleen in eigen land maar geleidelijk evenzeer in vrijwel de gehele westerse tandheelkundige wereld.

Stelt men zich de vraag wat NORD heeft gebracht tot de positie die hij inneemt in het huidige tandheelkundige bestel, dan is het wel in de eerste plaats zijn onstuitbare drang geweest om zijn gaven dienstbaar te maken aan de zaak waarvoor hij, in het besef van zijn gebleken capaciteiten, door zijn beroepsgenoten werd geroepen. Bestuursfuncties werden hem al spoedig toevertrouwd, ook in internationaal verband. Zijn ongeëvenaarde werkkraft en organisatorisch vermogen maakten hem tot een bekwaam leider van het secretariaat. In die hoedanigheid heeft hij als secretaris-generaal de Fédération Dentaire Internationale aan zich verplicht. Maar bovendien gesneden uit het goede hout dat hiervoor niet zo welig groeit, biedt het voorzitterschap hem alle gelegenheid om zich ook als leider van grote vergaderingen te ontpoppen. Slagvaardig, geestig en in het bezit van snelle en goede besluitkracht, een onverstoort humeur en de gave om hopeloos verward geraakte discussies in een helder résumé samen te vatten, heeft hij de kunst verstaan het bijwonen van onder zijn directie staande bijeenkomsten aantrekkelijk te maken. Behalve de „Vereniging” heeft vooral de „Maatschappij” hiervan en van zijn werk achter de schermen in hoofdbestuur en in commissies ten volle profijt kunnen trekken, hetgeen in een erelidmaatschap van beide tot uitdrukking is gebracht. De eerstgenoemde onderscheidde hem bovendien met de Dentz-medaille. Ook het „Genootschap” voegde zijn naam toe aan de lijst van ereleden.

Daarnaast weerde hij zich niet minder op publicistisch terrein. Als hoofdredacteur van het Tijdschrift heeft hij, even vaardig met het geschreven als met het gesproken woord, gedurende meer dan twintig jaar in druk uiting gegeven aan hetgeen de gedachten en gevoelens tandheelkundig bezighield. Bladert men slechts het „Register” op de jaargangen door, onder zijn redactoraat tot stand

gekomen, dan treft men verscheidene honderden artikelen aan over de meest uiteenlopende onderwerpen waardoor zijn immer gereede en vaak hartstochtelijke belangstelling werd gaande gemaakt. Dit verklaarde de niet zelden felle toon van zijn betoog over actuele aangelegenheden, die tot beroering onder de tandartsen hadden geleid.

Aanstands tot kritiek gereed was hij niet minder bereid bestrijding te incasseren zonder dat deze hem tot wankelen zou brengen in zijn overtuiging en nog altijd is zijn beweeglijke geest in staat van paraatheid om stelling te nemen als zijn snel gemobiliseerde aandacht wordt gewekt. Daarvoor behoeft hij ook nu nog weinig innerlijke weerstand te overwinnen, de jaargangen na zijn afscheid uit de redactie getuigen ervan.

Zijn wetenschappelijke driften hebben zich, vooral na zijn vestiging in de hoofdstad als specialist, uiteraard toegespitst op de orthodontie waartoe hij zich van de aanvang af aangetrokken gevoelde. Reeds in 1928 hield hij een pleidooi voor het gebruik van uitneembare apparaten bij de correctie van afwijkingen, dit in reactie op de moeizame methodiek van ANGLE. De ontwikkeling der orthodontische therapie heeft hem met zijn toenmaals revolutionaire vereenvoudiging in het gelijk gesteld en nog steeds is zijn naam verbonden aan de „schroef” als essentieel onderdeel bij de toepassing. Daarbij toonde hij zich niet minder een principieel voorvechter van vroegtijdige behandeling van anomalieën.

Door de oprichting van een kliniek voor orthodontische behandeling heeft hij op het gebied van de sociale toepassing in de hoofdstad baanbrekend werk verricht.

Van zijn orthodontische inzichten heeft hij vooral in het buitenland door tal van voordrachten getuigenis afgelegd, al waren daarnaast zijn bemoeiingen met de dentofaciale orthopedie in eigen kring van dusdanige importantie dat zij met het erelidmaatschap van de Nederlandse Vereniging voor Orthodontische Studie werden gehonoreerd. Eenzelfde eerbetoon ontving hij trouwens van de European Orthodontic Society.

Het meest spectaculaire in zijn carrière komt wel tot uitdrukking in de prominente plaats die de jubilaris, naast die in eigen land, in de internationaal-tandheelkundige wereld heeft weten in te nemen. Hiervan getuigt in 1936 alleen al het 430 bladzijden tellende boekdeel dat als maart-nummer van het Tijdschrift (waarvan hij toen hoofdredacteur was) uitsluitend was afgestemd op zijn zilveren beroepsjubileum. Het bestond uit meer dan 60 wetenschappelijke of persoonlijk gerichte bijdragen waarvan bijna 40 waren geschreven door vooraanstaande tandartsen uit velerlei landen in en buiten Europa.

Door zijn afkomst van huis uit angelsaksisch georiënteerd, gepaard aan zijn cosmopolitische ambities was hij al spoedig, in het voetspoor van wijlen coll. VAN HASSELT, met deze de regelmatige vertegenwoordiger van ons land in de F.D.I. Zijn polyglottische aanleg en vlotheid in de omgang, het zich overal thuis voelen, stelden hem in staat zijn gaven en ambitie dienstbaar te maken aan de doelstellingen en werkzaamheid dezer organisatie. Met de groei der tandheelkunde als maatschappelijke factor en de daarmee gepaard gaande belangrijke

toename van het aantal praktiserenden in alle landen neemt ook het arbeidsveld van de F.D.I. en de daarmee verbonden werkzaamheden snel in omvang toe. In 1938 werd Nord geroepen tot het ambt van secretaris-generaal. Zijn weergaloos prestatievermogen stelde hem in staat naast zijn praktijk deze omvangrijke taak te vervullen met inbegrip van de veelvuldige buitenlandse reizen eraan verbonden.

Reeds werd gewezen op zijn kwaliteiten als leider, die hij ook in wijder verband dan het vaderlandse ten toon spreidde. Op het beheer van het secretariaat volgde dan ook in 1947 zijn benoeming op de hoogste plaats welke hij gedurende zes jaar blijft bezetten. Tijdens het in 1954 te Scheveningen gehouden internationaal congres hebben collega's hier te lande zich kunnen overtuigen van de uitzonderlijke wijze waarop hij zowel op de omvangrijke voorbereiding als op de leiding zijn stempel heeft gedrukt. In zijn latere benoeming tot erevoorzitter heeft de F.D.I. de bijzondere betekenis van zijn dominante werkzaamheid voor de internationale tandheelkunde tot uitdrukking gebracht.

Er zullen weinigen zijn die in gelijke mate als NORD tal van onderscheidingen ten deel zijn gevallen. In ons land werden zijn verdiensten in 1936 erkend door de benoeming tot officier in de Orde van Oranje Nassau. Bij onze zuiderburen viel hem de eer toe van het officierskruis van de Kroonorde van België, in Oostenrijk de Orde van Verdienste, in Frankrijk de benoeming tot commandeur in de Ordre de la Santé Publique. In 1959 werd hem bovendien de zilveren medaille uitgereikt van de stad Parijs. Na deze en de niet genoemde onderscheidingen is voor hem wellicht de belangrijkste het eredoctoraat dat hem in 1952 door The Royal College of Surgeons te Edinburgh werd verleend bij zijn afscheid als President van de F.D.I. Bovendien is hij eersholve Doctor of Science van de universiteit van Witwatersrand. Voorts is hij in verscheidene geleerde genootschappen van oude reputatie in het Verenigde Koninkrijk als „Fellow” opgenomen, daarnaast is het aantal zijner erelidmaatschappen van buitenlandse beroepsverenigingen en congressen indrukwekkend.

Ook buiten de kringen der tandheelkunde heeft deze jubilaris van ongewoon formaat door zijn veelvuldige reizen naar en in den vreemde er veel toe bijgedragen om de naam van ons land een goede klank te doen behouden. Zonder overdrijving kan men zeggen dat elders velen, ook buiten ons beroep, zijn naam in positieve zin in verbinding brengen met die van Nederland. Aldus behoort hij tot die groep van landgenoten waaraan onze nationale gemeenschap uit dien hoofde eveneens grote verplichtingen heeft.

Gelijk reeds in het vorige nummer werd bericht heeft Dr. NORD uit gezondheidsoverwegingen zijn praktijk neergelegd. Naast onze gelukwens en hulde bij deze vluchtige terugblik op zijn respectabele staat van dienst spreekt de redactie de hoop uit voor een spoedige en algehele terugkeer van zijn telkens weer verrassende vitaliteit, welke hem in staat zal stellen de taken in internationaal verband die op hem wachten, weer op te nemen; het terrein waarop hij zich zovele jaren tot eer van ons beroep en van ons land heeft bewogen.

P. H. BUISMAN